

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

TILSYNSRAPPORT

Grunnskoleopplæring for vaksne

Time kommune – Bryne kompetansesenter

12. november 2018

Samandrag

Det overordna føremålet med det nasjonale tilsynet er å medverke til at alle vaksne med rett til grunnskoleopplæring får det. Tilsynet er delt i tre hovuddelar. For det første ser Fylkesmannen i dette tilsynet på korleis kommunen rettleiar og behandlar søknader om grunnskoleopplæring for vaksne. Fylkesmannen ser også på gjennomføringa av opplæringa på Bryne kompetansesenter, og rettar då fokus på korvidt spesialundervisninga som blir gitt er i tråd med IOP og enkeltvedtak, undervegsvurdering for å auke læringsutbyttet, og undervegsvurdering som grunnlag for tilpassa opplæring og spesialundervisning. Det tredje tilsynstemaet er kommunen sitt forsvarlege system for å sikre at praksisen ved Bryne kompetansesenter er i samsvar med regelverket.

Det er avdekkja brot på regelverket innanfor dei tre hovudtema for tilsynet. I førebels tilsynsrapport kjem det fram at Bryne kompetansesenter har ein praksis knytt til rettleiing og kartlegging som er mangelfull. Bryne kompetansesenter nyttar modullæreplanar, men utnyttar ikkje den fleksibiliteten som det er meininga at denne organiseringa skal gi moglegheit for. Slik sett undergrev praksisen til Bryne kompetansesenter poenget med forsøket til Kompetanse Noreg. Det blir ikkje gjennomført realkompetansevurdering. Bryne kompetansesenter har ikkje ein praksis som inkluderer særskild språkopplæring eller spesialundervisning. Undervegsvurdering i fag er ikkje alltid tilstrekkeleg knytte til kompetansemåla, og er i dei tilfella ikkje i samsvar med regelverket. Time kommune har ikkje eit forsvarleg system for å finne ut om praksisen til Bryne kompetansesenter er i samsvar med regelverket.

Innhold

1	Innleiing	4
1.1	Kort om Time kommune og Bryne kompetansesenter	4
1.2	Om gjennomføringa av tilsynet med Time kommune.....	4
1.3	Om tilsynsrapporten.....	5
2	Rettleie og behandle søknader	6
2.1	Rettslege krav	6
2.1.1	Rettleie og vurdere rettar.....	6
2.1.2	Kartleggje opplæringsbehov.....	6
2.1.3	Gjere vedtak som oppfyller opplæringsretten	7
2.1.4	Vurdere og gjere vedtak om realkompetanse.....	8
2.1.5	Oppfylle krava til enkeltvedtak.....	8
2.1.6	Setje i gang opplæringa	8
2.2	Fylkesmannens observasjonar, vurderingar og konklusjonar	9
3	Gjennomføre opplæringa	14
3.1	Rettslege krav	14
3.1.1	Gi ordinær opplæring i samsvar med vedtaket og læreplanverket	14
3.1.2	Gi spesialundervisning i samsvar med vedtaket og IOP	15
3.1.3	Undervegsvurdering for å auke læringsutbyttet til deltakarane.....	15
3.1.4	Undervegsvurdering som grunnlag for tilpassa opplæring og spesialundervisning	16
3.2	Fylkesmannens observasjonar, vurderingar og konklusjonar	16
4	Skoleeigars forsvarlege system	18
4.1	Rettslege krav	18
	Skaffe seg informasjon	19
	Vurdere praksis opp mot regelverket	19
4.2	Fylkesmannens observasjonar, vurderingar og konklusjonar	20
5	Frist for retting av brot på regelverket.....	21
	Vedlegg: Liste over dokumentasjon.....	25

1 Innleiing

Fylkesmannen fører tilsyn med offentlege skolar, jf. opplæringslova § 14-1 første ledd, jf. kommunelova kapittel 10 A.

I tilsyn kontrollerer Fylkesmannen om skolane oppfyller opplæringslova med forskrifter.

Dersom Time kommune ikkje følgjer regelverket, kan Fylkesmannen påleggje retting etter at kommunen har fått ein frist for å rette.

Det er Time kommune som har det overordna ansvaret for at krava i opplæringslova blir gjennomførte, jf. opplæringslova § 13-10 første ledd. Fylkesmannen gir derfor eventuelle pålegg i tilsynet til kommunen som har ansvaret for at Bryne kompetansesenter rettar opp brot på regelverket.

Våre tilsyn er offentleg myndigheitsutøving, noko som inneber at Fylkesmannen skal gjennomføre tilsynet i samsvar med reglane i forvaltningsretten og offentleglova.

1.1 Kort om Time kommune og Bryne kompetansesenter

I 2015 la Time kommune grunnskoleopplæring for vaksne til Bryne kompetansesenter. Tidlegare kjøpte kommunen opplæring til sine deltakarar av Sandnes kommune. I dag har Bryne kompetansesenter ansvaret for grunnskoleopplæringa for Time, Klepp og Hå kommune. Kvar av dei tre kommunane har i underkant av 20 000 innbyggjarar.

Frå og med august 2017 blei Bryne kompetansesenter med på Kompetanse Noregs forsøk med modulstrukturerte læreplanar. Dei fleste av deltakarane som til vanleg ville hatt grunnskoleopplæring for vaksne ved Bryne kompetansesenter, er deltakarar i modular i forsøket. Vaksne som får spesialundervisning er ikkje inkludert i forsøket med modulstrukturerte læreplanar.

1.2 Om gjennomføringa av tilsynet med Time kommune

Fylkesmannen opna tilsyn med Time kommune i brev frå 9. mars 2018. Time kommune vart bedne om å levere dokumentasjon til Fylkesmannen. Fylkesmannen har fått dokumentasjonen for å gjennomføre tilsynet.

Temaet for tilsynet er grunnskoleopplæring for vaksne. Time kommune er med i eit forsøk som gjer at praksisen ved Bryne kompetansesenter på nokre område er avvikande frå det som til vanleg er gjeldande for grunnskoleopplæring for vaksne. Dei som er med i forsøket nyttar modullæreplanane i Kompetanseløftet i staden for læreplanane i Kunnskapsløftet. Krava knytte til mellom anna sakshandsaming, særskild språkopplæring, spesialundervisning og vurdering er dei same i forsøket som dei er for deltakarar som får opplæring etter kapittel 4A i opplæringslova. Deltaking i eit forsøk skal ikkje gi deltakarane reduserte rettar samanlikna med det dei hadde hatt om kommunen ikkje tok del i eit forsøk.

I tilsynsrapporten viser vi til omgrepet grunnskoleopplæring, sjølv om deltakarane i 2018 får opplæringa knytt til eit tidsavgrensa forsøk. Hensikten med forsøket er å vurdere om ein skal erstatte dagens § 4A-1 i opplæringslova med ein modulstrukturert opplæring som betre skal kunne førebu vaksne på vidare skolegang og på yrkeslivet. Grunnskole for vaksne og forsøket med modulstrukturerte læreplanar er variantar med stor grad av likskap. Sidan utgangspunktet for forsøket er grunnskoleopplæring for vaksne, ser vi at det felles nasjonale tilsynet også er relevant å bruke opp mot kommunane som tek del i forsøket med modulstrukturerte læreplanar.

Fylkesmannen har kontrollert følgjande undertema:

1. Rettleiing og behandling av søknader
2. Gjennomføre opplæringa
3. Skoleeigars forsvarlege system

Føremålet med tilsynet er å medverke til at Time kommune får ein praksis knytt til grunnskoleopplæring for vaksne som er lovleg.

Fylkesmannen har ikkje sett på korleis Time kommune oppfyller andre krav i regelverket.

Time kommune hadde rett til å kommentere den førebelse tilsynsrapporten, jf. forvaltningslova § 16. Frist for tilbakemelding var 5. november 2018. Time kommune leverte sine merknadar og ytterlegare dokumentasjon 5. november 2018. Dokumentasjonen og merknadane har blitt vurdert ved utarbeidinga av endeleg tilsynsrapport.

1.3 Om tilsynsrapporten

Fylkesmannens vurderingar i denne rapporten baserer seg i hovudsak på opplysningar som kjem fram i:

- dokumentasjonen kommunen har sendt inn (sjå oversikt i vedlegg).
- informasjonen frå Fylkesmannens eigne system og offentlege register.
- informasjonen på Bryne kompetansesenters nettstad.
- intervju med tre deltakarar, tre lærarar, inspektør, assisterande rektor, rektor og kommunalsjef oppvekst.

Etter at Fylkesmannen har skrive tilsynsrapporten, får Time kommune rimeleg tid til å rette regelbrot. Kommunen får ein frist til å sende inn ein erklæring om at regelbrota er retta. Time kommune må dokumentere og sannsynleggjere at dei einskilde regelbrota er retta. Gjennomfører ikkje kommunen rettingane innan fristen, vil Fylkesmannen pålegge kommunen å gjennomføre dei varsla pålegga gjennom eit enkeltvedtak.

Tilsynsrapporten inneheld informasjon om kva for pålegg som er aktuelle å vedta etter at rettefristen etter kommunelova § 60 d er over.

Tilsynsrapportane er eit offentleg dokument. Tilsynsrapporten vert publisert på Fylkesmannen i Rogaland si heimeside.

2 Rettleie og behandle søknader

2.1 Rettslege krav

2.1.1 Rettleie og vurdere rettar

Rettleie om retten til grunnskoleopplæring

Kommunen skal oppfylle retten til grunnskoleopplæring for alle vaksne som er busette i kommunen. Alle vaksne som vender seg til kommunen om grunnskoleopplæring, skal få nødvendig rettleiing. Rettleiinga må kunne gi informasjon om kven som har rett til opplæring, kva som kan vere innhaldet i og organiseringa av opplæringa, retten til realkompetansevurdering, retten til spesialundervisning, kva opplæringa kan føre fram til, og korleis den vaksne skal gå fram for å søkje om opplæring. Kommunen kan nytte både munnleg og skriftleg informasjon for å ta hand om denne rettleiinga.

Heimel: Forvaltningslova § 11, opplæringslova 4A-1 og 4A-2, og forskrift til opplæringslova § 4-13.

Vurdere om søkjarane oppfyller krava til å ha rett til grunnskoleopplæring

For å kunne ha rett til grunnskoleopplæring for vaksne må søkjaren vere over 15 år, ikkje ha rett til vidaregåande opplæring for ungdom og ha lovleg opphald. Asylsøklarar under 18 år kan òg omfattast av retten til grunnskoleopplæring. Kommunen må kontrollere at søkjarane oppfyller desse kriteria. I tillegg må kommunen vurdere og konkludere med at søkjaren treng grunnskoleopplæring for at søkjaren skal ha rett til slik opplæring. Kommunen må vurdere det behovet søkjaren sjølv har, og om eventuell tidlegare opplæring er likeverdig og tilfredsstillande ut frå dagens krav. Når det er ei sakkunnig vurdering som har greia ut om den vaksne søkjaren sitt behov for grunnskoleopplæring, må kommunen vektleggje denne i vurderinga av om den vaksne treng slik opplæring.

Heimel: Opplæringslova §§ 4A-1 og 4A-2.

2.1.2 Kartleggje opplæringsbehov

Innhente informasjon for å tilpasse tilbodet til den vaksne sitt behov

Alle søklarar som har rett til grunnskoleopplæring, har òg rett til rådgiving for å kartleggje kva for opplæring dei har behov for. Realkompetansevurderinga kan vere ein del av kartlegginga. Kartlegginga må avdekkje kva for mål og kompetanse den enkelte ønskjer å oppnå, for eksempel om målet er grunnskolevitnemål for vaksne eller opplæring i grunnleggjande ferdigheiter. Kartlegginga bør òg avdekkje om den vaksne har behov for spesialundervisning eller særskild språkopplæring dersom dette kan avklarast før opplæringa tek til. Når kartlegginga avdekkjer behov for spesialundervisning, skal PPT utarbeide ei sakkunnig vurdering av det opplæringstilbodet kommunen skal gi. Målet med rådgivinga og kartlegginga skal vere å finne ut kva for tilbod som passar ut frå ønska, livssituasjonen og kompetansen til søkjaren.

Heimel: Opplæringslova §§ 4A-1, 4A-2, 4A-8 og 5-3.

2.1.3 Gjere vedtak som oppfyller opplæringsretten

Gjere vedtak som konkluderer, viser tilbudet og kan gi eit forsvarleg utbytte

Kommunen må behandle søknadene fortløpande. Kommunen kan ikkje samle opp søknader og gjennomføre ei vurdering av søknadene berre éin gong i året. Dersom behandlinga av søknaden tek meir enn ein månad, må søkjaren få eit førebels svar.

Alle søkjarar skal få eit individualisert, skriftleg enkeltvedtak som konkluderer med om søkjaren har rett eller ikkje rett til grunnskoleopplæring. Dersom den vaksne er vurdert til å ha behov og rett til spesialundervisning, skal dette komme fram i vedtaket. Kommunen kan òg velje å lage eit separat vedtak om spesialundervisning.

Når konklusjonen er at søkjaren har rett til grunnskoleopplæring, må vedtaket vise kva for tilbud den vaksne skal få. Vedtaket skal opplyse om innhaldet i opplæringa, og det skal gjere greie for kva for fag, delar av fag eller grunnleggjande ferdigheiter opplæringa skal omfatte. Det kan vere grunnleggjande ferdigheiter slik dei går fram av læreplanane i Kunnskapsløftet, eller spesialundervisning for å utvikle eller halde ved like grunnleggjande ferdigheiter. Dersom den vaksne skal ha spesialundervisning, må òg dei faglege måla for denne opplæringa gå fram av vedtaket.

Vedtaket skal òg tydeleg opplyse om organiseringa og omfanget av opplæringa. Dette kan for eksempel vere om opplæringa skal skje på ein skole eller organiserast som fjernundervisning, tidspunkt på dagen, vekedagar, timar i veka m.m. Dersom den vaksne skal ha spesialundervisning, må det òg gå fram av vedtaket om opplæringa skal skje i grupper, som eineundervisning eller på ein annan stad enn skolen (alternativ arena).

Når den vaksne skal ha spesialundervisning, og undervisninga krev særleg kompetanse, skal dette gå fram av vedtaket. Det må òg gå fram av vedtaket dersom det skal gjerast unntak for krava til kompetanse hos undervisningspersonalet.

Kommunen må gi ei grunngiving i dei tilfella der vedtaket om spesialundervisning inneheld avvik frå den sakkunnige vurderinga, anten det gjeld innhald, organisering, omfang eller personalets kompetanse.

Dersom den vaksne er vurdert til å ha behov for særskild språkopplæring, skal dette komme fram i vedtaket. Tilpassing gjennom særskild språkopplæring følgjer av den vaksne sin rett til å få eit tilbud tilpassa sitt behov.

Kartlegginga og rådgivinga knytte til den enkelte søkjaren skal danne grunnlaget for å tilpasse opplæringa til den vaksne sitt behov. Det vedtaket peiker på skal vere innhald, organisering og omfang i opplæringa, må spegle av ei slik tilpassing. Kommunen kan vege eigen ressursbruk opp mot optimal tilpassing til den vaksne sitt behov, så sant det kan gi den vaksne eit forsvarleg utbytte av opplæringa. Forsvarleg utbytte vil seie at den vaksne kan nå måla som er sette for opplæringa. Kommunen må for eksempel tilby dei faga som den vaksne treng for å få vitnemål, dersom dette er målet for opplæringa.

Heimel: Opplæringslova §§ 4A-1, 4A-2, 4A-12 og 5-3, jf. § 4A-8 og 5-1 og forvaltningslova §§ 2, 11a, 23 og 24.

2.1.4 Vurdere og gjere vedtak om realkompetanse

Tilby realkompetansevurdering og gjennomføre dette på ein forsvarleg måte

Kommunen kan ikkje ha søknadsfristar for realkompetansevurdering, men må utan grunnlaust opphald gjennomføre vurderinga for alle søkjarar som ønskjer det. Dersom kommunen bruker meir enn ein måned på å behandle søknaden, må søkjaren få eit førebels svar.

For å opplyse saka på ein forsvarleg måte må kommunen først syte for å kartleggje utdanning, kompetanse frå anna opplæring og kompetanse frå arbeid og fritid. Den samla kompetansen til den vaksne kan slik delast i formell, ikkje-formell og uformell kompetanse. Den samla kompetansen held ein opp mot måla i læreplanane for fag for å vurdere om kompetansen til den vaksne er likeverdig med desse måla.

Realkompetansevurderinga skal konkludere med om kompetansen til den vaksne er godkjend eller ikkje godkjend i heile eller delar av fag.

Heimel: Opplæringslova § 4A-1, forskrift til opplæringslova §§ 4-3, 4-4, 4-13, og forvaltningslova §§ 11a og 17.

Gjere vedtak om realkompetansevurdering og skrive ut kompetansebevis

Dersom den vaksne har blitt realkompetansevurdert, skal resultatet av vurderinga anten inngå i vedtaket om innhaldet i opplæringa eller i eit eige vedtak. Alle som har fått godkjent realkompetanse, skal i tillegg få eit eige kompetansebevis. Vedtaket må opplyse om kva for kompetanse som er godkjend, eller vise til eit vedlagt kompetansebevis. òg dei som ikkje får godkjent fag eller delar av fag i vurderinga, skal ha eit vedtak som opplyser om dette.

Heimel: Forskrift til opplæringslova §§ 4-3, 4-4, 4-13 og 4-33a, og forvaltningslova § 2 og kapittel IV og V.

2.1.5 Oppfylle krava til enkeltvedtak

Oppfylle generelle krav i forvaltningslova til innhald i enkeltvedtaka

Enkeltvedtak som omhandlar rettar knytte til grunnskoleopplæring for vaksne, må oppfylle reglar i forvaltningslova for å sikre rettstryggleiken til vaksne søkjarar og deltakarar. Vedtaket må opplyse om kva for lovreglar avgjerda byggjer på. Dei faktiske tilhøva det er lagt vekt på må komme fram av vedtaket. Vidare skal vedtaka innehalde opplysning om høve til å klage, klagefrist og klageorgan, og kvar klagen skal sendast. Opplysninga om klage gjeld så sant ikkje vedtaket fullt ut på alle område godkjenner det søkjaren bad om. Vedtaket skal òg opplyse om retten til å sjå saksdokumenta.

Heimel: Forvaltningslova §§ 24, 25 og 27.

2.1.6 Setje i gang opplæringa

Setje i gang opplæringa innan rimeleg tid

Kommunen må kunne bruke noko tid til å områ seg før opplæringa blir sett i gang. Men alle søkjarar som har rett til grunnskoleopplæring, skal få eit tilbod innan rimeleg tid. Når søkjaren oppfyller vilkåra, er retten individuell. Kommunen kan ikkje la vere å gi eit

tilbod ved å vise til manglande prioritering, ressursar eller kompetanse, eller at det er for få interesserte søkjarar.

Heimel: Opplæringslova §§ 4A-1 og 4A-2.

2.2 Fylkesmannens observasjonar, vurderingar og konklusjonar

Informasjon, rettleiing og vurdering av rett

Time kommune har ansvaret for å informere innbyggjarane sine om retten til grunnskoleopplæring. Informasjonen innbyggjarane får er å finne på Bryne kompetansesenter si heimeside. I intervju kjem det fram at postkasseinformasjon har vore nytta før, men at ein har gått vekk frå dette fordi ein ikkje har tru på at det har ein effekt. Heimesida har kontaktinformasjon og ulike informasjonsoppslag, men inneheld ikkje informasjon om kva dei ulike opplæringstilboda som kompetansesenteret går ut på og kva vilkår som blir stilt for å få plass som deltakar. På heimesida står det at *Senteret gjev også grunnskuleopplæring for vaksne, og opplæring etter sjukdom eller skadar*. Slik dette er formulert får ein inntrykk av at grunnskoleopplæring er noko anna enn opplæring etter sjukdom eller skade. I informasjonen kjem det ikkje fram at spesialundervisning for vaksne kan vere aktuelt for andre grupper enn dei som er ramma av sjukdom eller skade. Heimesida har ikkje informasjon om modulstrukturert opplæring for vaksne på nivået under vidaregåande opplæring.

Innbyggjarane kan finne søknadsskjemaet på heimesida til Bryne kompetansesenter. Søknadsskjemaet er etter Fylkesmannens vurdering eit teksttungt dokument. Mange i dei aktuelle målgruppene vil truleg ha vanskeleg for å fylla det ut utan ein del hjelp. Bryne kompetansesenter bør vurdere å nytte andre kanalar for å nå fram til vaksne som kan ha rett til opplæring. I tillegg bør kompetansesenteret sjå på korleis opplæringstilbodet best kan bli utforma, slik at ein er i stand til å møte behova innbyggjarane har. Det er kjent at ein del vaksne har svake grunnleggjande ferdigheiter, men Bryne kompetansesenter har ingen vaksne som får slik opplæring. At søknadsskjemaet rettar seg primært mot minoritetspråklege, kan vere ein forklaring på kvifor Bryne kompetansesenter ikkje kjem i kontakt med andre målgrupper.

Bryne kompetansesenter tek som oftast kontakt med dei som har fylt ut søknadsskjemaet. Kontakten er i hovudsak per telefon. I intervju kom det fram at det i nokre tilfelle ikkje blir tatt kontakt med søkjaren. I slike tilfelle baserer Bryne kompetansesenter seg berre på utfylt søknad når ein skal ta avgjerd om rett eller ikkje rett til grunnskole. I eitt tilfelle har Bryne kompetansesenter berre basert seg på utfylt søknadsskjema når dei har konkludert med at søkjaren ikkje har rett til grunnskole, utan å ta omsyn til andre vilkår enn alder og tidlegare skolegang i heimlandet. Søkjaren sitt opplevde behov blei ikkje tatt med i vurderinga. Ein samtale med søkjaren kunne ha avdekt at den reelle skolegangen til søkjaren var lågare enn den som søkjaren opplyste om i søknadsskjemaet. Etter vår vurdering er behandling av søknadar vilkårleg, og at Bryne kompetansesenter manglar rutinar for oppfølging av søknadar.

Dokumentasjon og intervju viser at det ikkje er rutinar for kva slags informasjon ein skal gi til dei som tek kontakt. Informasjonen kompetansesenteret gir om vilkåra for rett etter

§ 4A-1 er mangelfull fordi det berre blir lagt vekt på alder og tidlegare skolegang, ikkje på den einskilde sitt behov. I intervju kom det fram døme på vaksne som har fått avslag, men utan at det var gjort ein riktig vurdering av vilkåra for å vurdere rett til grunnskoleopplæring. Dette kjem av at Bryne kompetansesenter ikkje har ein innarbeidd rutine for vurdering av rett til grunnskole for vaksne. Til dei som har søkt, er det heller ikkje gitt informasjon om rett til særskild språkopplæring og om rett til å bli realkompetansevurdert.

I januar 2018 tok ein vaksen busett i Klepp kommune kontakt med Fylkesmannen. Ut frå opplysningane den vaksne ga, anbefalte Fylkesmannen den vaksne å ta kontakt med kommunen sin for å få eit enkeltvedtak om rett eller ikkje rett til grunnskoleopplæring for vaksne. I intervju etterspurde Fylkesmannen om Bryne kompetansesenter hadde vore i kontakt med den vaksne. Det kom fram at Bryne kompetansesenter hadde snakka med Klepp kommune om den vaksne, og i samtalen mellom kommunane blei det konkludert med at det var Klepp kommune som skulle fatte enkeltvedtak i dette tilfellet. Sidan høyrde ikkje Bryne kompetansesenter meir om saka. I etterkant av intervjuet i september 2018, forhøyrde Fylkesmannen seg med den vaksne, og fekk til svar at Klepp kommune ikkje hadde fatta enkeltvedtak om rett til grunnskoleopplæring. I intervju kom det fram at Bryne kompetansesenter er av den oppfatning at det er Klepp og Hå kommune som skal fatte enkeltvedtak for sine deltakarar som får opplæring ved Bryne kompetansesenter. Det stemmer ikkje overeins med den interkommunale avtalen, kor det står at det er Bryne kompetansesenter som skal fatte enkeltvedtak om rett etter § 4A-1 for deltakarar frå Time, Klepp og Hå kommune. I enkeltvedtaka som Fylkesmannen har fått tilsendt, som mellom anna gjeld ein deltakar frå Klepp kommune og ein deltakar frå Hå kommune, kjem det fram at det er Bryne kompetansesenter som har fatta desse.

I den interkommunale avtalen står det at avtalen mellom dei tre kommunane berre gjeld grunnskoleopplæring etter § 4A-1. Den interkommunale avtalen med Klepp og Hå kommune omtalar heller ikkje at Bryne kompetansesenter tek del i eit forsøk som avvik frå opplæring som er fastsett i Kunnskapsløftet. Bryne kompetansesenter skal ta imot søknadar, vurdere dei og fatte enkeltvedtak. Avtalen seier ikkje noko om rådgiving, jf. § 4A-8. Den seier heller ikkje noko om rett til spesialundervisning for vaksne, jf. § 4A-2. Slik Fylkesmannen forstår det, definerer dei tre jærkommunane spesialundervisning for vaksne berre som å vere opplæring for dei som er ramma av sjukdom eller skade. Ei slik avgrensing av spesialundervisning for vaksne finn ein som nemnt over også på heimesida til Bryne kompetansesenter. Med ein slik oppdeling mister dei tre jærkommunane samanhengen mellom ordinær grunnskoleopplæring for vaksne og spesialundervisning for vaksne.

Dei tre kommunane må avklare om all spesialundervisning eller delar av den skal bli lagt til Bryne kompetansesenter. Skal vaksne med opplæringsbehov etter § 4A-2 andre ledd tas hand om av kvar sin kommune? Skal kvar av kommunane sin PP-teneste vere sakkunnig instans? Dette er spørsmål som dei tre samarbeidskommunane må avklare. At det er viktig å sjå samanhengen mellom §§ 4A-1 og 4A-2 blir også kommentert i punkt 4.2 i den førebelse tilsynsrapporten, kor det handlar om Time kommune sitt rutinedokument *Rett til grunnskuleopplæring for vaksne. Rutinar i samband med opplæringslova § 4a-1*. Som tittelen på dokumentet tydar, blir grunnskole for vaksne etter § 4A-1 ikkje sett i samanheng med spesialundervisning for vaksne. Rutinedokumentet bør utvidast til også å gjelde andre lovkrav i kapittel 4A, mellom anna § 4A-2.

Kartlegging

Kartlegginga som blir gjort på Bryne kompetansesenter er mangelfull og usystematisk. Fylkesmannen har ikkje fått tilsendt dokumentasjon som viser døme på kartlegging som er gjort. I intervju kom det fram uklar informasjon om kven det er som gjennomfører kartlegginga. Fylkesmannen fekk informasjon om at kartlegginga av deltakarane i hovudsak er knytt til faget norsk for språklege minoritetar. I intervju kom det fram at Bryne kompetansesenter ser behov for å kvalitetssikre kartleggingane betre, slik at ein framover kan bli meir treffsikre, og at ein på den måten kan unngå stor grad av justering mellom modulane etter at opplæringa har starta. Modulnivået som deltakaren blir plassert inn på bestemmer i praksis kva for ein modul vedkommande blir plassert inn på i dei fire andre faga. I intervju kjem det fram ulik informasjon om dette, både at deltakarar må vere på same modul i alle fag, men og at det skal vere mogleg å ha ein viss fleksibilitet. Når det gjeld sistnemnte informasjon, kom det likevel fram at det var timeplanmessige og ressursmessige (behov for fleire lærarar) hindringar for å få dette til i praksis. Resultatet er uansett at med å plassere deltakarane på same nivå, oppnår ikkje Bryne kompetansesenter det som er meint å vere poenget med forsøket med modulstrukturert opplæring: fleksibilitet mellom modulane, ved at deltakarar skal kunne vere på ulike modular i ulike fag.

Fleksibilitet er eit viktig prinsipp i vaksenopplæringa. Dette oppnår ikkje Bryne kompetansesenter ved at deltakarane omtrent utan unnatak har dei same faga, i det same omfanget, og til same tid. Bryne kompetansesenters organisering av opplæringa er organisert i skoleår frå august til juni. Det kan vere ein fornuftig organisering for ein del deltakarar, men å forvente at alle skal følgje det tradisjonelle skoleåret bryt med moglegheita til fleksibilitet i vaksenopplæringa. I kartleggingsfasen blir det ikkje vurdert behov for særskild språkopplæring eller spesialundervisning. På heimesida informerer Bryne kompetansesenter om at all opplæring skjer på dagtid. I intervju kom det fram at deltakarane ikkje blei spurde om dei har behov for eit opplæringstilbod som er avvikande frå opplæringa på dagtid. Eller at det kan vere mogleg å få opplæring som har ein annan progresjon enn den som kompetansesenteret har bestemt at gjeld for klassen på den aktuelle modulen. Intervjua ga informasjon om at det er ulikt fagleg nivå internt i modulane. Dette kjem til uttrykk i at arbeidstempoet til ulike deltakarar kan vere svært forskjellig. Ut frå dette er det Fylkesmannens inntrykk at nivåforskjellen i nokre tilfelle er for stor. Med større grad av fleksibilitet, kunne ein lagt betre til rette for at deltakarar kan gjere ferdig ein modul på ulike tidspunkt. Kravet er ikkje at den einskilde vaksne skal få optimal tilrettelegging, men lovkravet er at det skal vere ein større grad av tilrettelegging enn det Bryne kompetansesenter gjer i dag.

Enkeltvedtak

Dokumentasjonen viser at det har tatt for lang tid før enkeltvedtak om rett til grunnskole er blitt fatta. Nokre døme frå 2017 viser at enkeltvedtaka blei fatta over ein månad etter at deltakarane starta opplæringa. Sidan Fylkesmannen ikkje har motteke enkeltvedtak etter «inntaket» i august/september 2017, tyder det på at nye søkjarar har blitt bedne om å vente på enkeltvedtak til neste skuleårs «inntak». I eit enkeltvedtak om avslag til ein søkjar står det at søknaden er datert 1. mars 2018. Enkeltvedtaket om avslag er datert 28. juni 2018, altså nesten fire månader frå søknad til enkeltvedtaket blei fatta. At saksbehandlinga tek så lang tid er eit brot på kravet om at enkeltvedtaket skal fattast utan ugrunna opphald etter at søknaden er motteken. I midten av september 2018 hadde ikkje dei som byrja opplæringa i midten av august 2018 fått enkeltvedtaket sitt.

Enkeltvedtaka konkluderer tydeleg om søkjaren har rett eller ikkje, kva slags fag søkjaren skal ha, og korleis opplæringa er organisert, og kva omfang opplæringa har. Det kjem ikkje fram informasjon om særskild språkopplæring eller spesialundervisning. Enkeltvedtaka inneheld informasjon om kva lovgrunnlag som ligg til grunn, men har ikkje med informasjon om kva faktiske forhold som ligg til grunn for avgjerda. Enkeltvedtaka skal gjere greie for kva som er grunnlaget for vurderinga av retten. Enkeltvedtaka opplyser om klageadgang, men ikkje om søkjarens adgang til å få sjå dokumenta i saka.

I intervju blei Fylkesmannen kjent med at ein vaksen kontakta Bryne kompetansesenter tidlegare i 2018, med ønskje om å få meir grunnskoleopplæring i engelsk. Den vaksne hadde gjort ferdig grunnskole for over 15 år sidan, og hadde då hatt spesialundervisning i faget engelsk. 3. april 2018 skreiv PPT i Time kommune ein sakkunnig vurdering som anbefalte rett til spesialundervisning i engelsk. I den sakkunnige vurderinga kjem det fram at den vaksne hadde hatt spesialundervisning i engelsk i 2013-2014, men at opplæringa i gruppe ikkje ga vedkommande eit forsvarleg utbytte av opplæringa. På den bakgrunn anbefalte PPT ein-til-ein-opplæring i 38 årstimar i engelsk. I etterkant av anbefalinga frå PPT har ikkje Bryne kompetansesenter kartlagt og har ikkje fatta enkeltvedtak. Den vaksne fekk beskjed per telefon at vedkommande skulle få opplæring i engelsk i ein klasse, noko som er i strid med anbefalinga frå PPT. Det er mogleg å avvike frå anbefalinga til PPT, men det stiller krav om ein grundig og sakleg grunngeving for å gjere eit avvik i enkeltvedtaket. Bryne kompetansesenter sine sviktande rutinar har gjort seg gjeldande i dette tilfellet, når den vaksne fekk beskjed om opplæring i klasse utan at det låg føre ein grundig vurdering basert på kartlegging og samtale med den vaksne. I tida etter at den vaksne fekk beskjed per telefon om at vedkommande skulle få opplæring i ein klasse, har ikkje Bryne kompetansesenter gjort noko for å få den vaksne i gang med grunnskoleopplæring. I intervju fekk Fylkesmannen som forklaring at grunnen til at det ikkje har skjedd noko meir i denne saka, er at den vaksne ikkje har «gitt lyd frå seg». Bryne kompetansesenter har forklart at det truleg skuldast at den vaksne er blyg og forsiktig. Det er Fylkesmannen sin oppfatning at om Bryne kompetansesenter hadde vurdert innhaldet i den sakkunnige vurderinga, kunne dei ha unngått stillstand i denne saka. Dette er eit døme på at Bryne kompetansesenter sin praksis med å plassere alle søkjarar inn i modulgruppene som dei i utgangspunktet har oppretta, i nokre tilfelle bryt med lovkravet om å gi tilpassa opplæring og ei opplæring som er tilrettelagt ut frå den vaksne sitt behov.

Bryne kompetansesenter har omtrent ingen søkjarar som har tidlegare skolegang frå Noreg. Det er viktig at Bryne kompetansesenter har ein bevisstheit om at det truleg er ein del i denne gruppa som har eit behov for meir grunnskoleopplæring. Desse vaksne er ei sårbar gruppe, ofte med ein negativ oppleving av skole frå tidlegare. Det er krevjande å nå ut til dei med informasjon, og denne saka viser at det kan vere krevjande å få dei til å setje i gang med opplæringa og å bli verande.

Realkompetansevurdering

I rettslege krav punkt 2.1.2 står det at kommunen skal kartleggje for å avdekkje kva for mål og kompetanse den enkelte ønskjer å oppnå. Kartlegginga skal vere eigna til å avdekkje behov for spesialundervisning og behov for særskild språkopplæring. Realkompetansevurdering kan vere ein del av denne kartleggjinga. Ei realkompetansevurdering består av å:

- kartleggje den vaksne sin formelle, uformelle og ikkje-formelle kompetanse.
- vurdere den vaksne sin kompetanse etter kompetansemåla for fag i LK06/forsøkslæreplanen, og slik likeverdig med kompetansen frå grunnskoleopplæringa/den modulstrukturerte opplæringa.
- konkludere om den vaksne sin kompetanse er godkjent eller ikkje godkjent i delar av fag.

Bryne kompetansesenter gjennomfører ikkje realkompetansevurdering, korkje av heile fag eller for å finne ut restopplæringa til ein deltakar. I intervju kom det fram at Bryne kompetansesenter ikkje informerer deltakarane om retten til å bli realkompetansevurdert. I staden har deltakarane blitt kartlagt ved hjelp av kartleggingsmateriellet som NAFO (Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring) har utvikla for Utdanningsdirektoratet.

Når Bryne kompetansesenter berre nyttar kartleggingstestar, går ein glipp av moglegheitene som byr seg med realkompetansevurdering. Kartleggingstestane til NAFO er berre meint å hjelpe til med å tilpasse opplæring, og er slik sett meir avgrensa enn det ein kan finne ut gjennom ein realkompetansevurdering. Ein viktig skilnad frå realkompetansevurdering, er at kartleggingsprøvene til NAFO ikkje er knytte konkret til kompetansemåla i læreplanane. Realkompetansevurdering er den einaste måten ein vaksen kan formalisere kompetanse dei har på eit område utan å gå gjennom formell opplæring. Realkompetansevurdering kan fungere som sluttvurdering, ved at heile fag kan bli godkjent. Alternativt kan resultatet vere at opplæringsbehovet blir avgrensa ved at delar av faget blir godkjent. I *Nasjonale retningslinjer for realkompetansevurdering av vaksne i grunnskoleopplæringa* står det at det ikkje er slik at ein kan kvittere ut kompetansemåla eitt etter eitt når ein realkompetansevurderer. Det skal gjerast ein heilskapleg vurdering av om den vaksnes kompetanse er likeverdig med den samla kompetansen, jf. kompetansemåla i læreplanen for fag. For den som ikkje får godkjent heile fag, skal vurderinga knytast til kompetansemåla på lågare trinn. Det vil vere mogleg å få godkjent kompetansemål på ulike hovudtrinn. Realkompetansevurderinga kan også danne grunnlag for tilpassa opplæring ved at ein finn ut at progresjonen skal vere ein annan enn for andre deltakarar.

Kompetanse Noreg har utarbeidd eit kartleggingsverktøy i lesing som skal gi råd om innplassering i modul i FVO. I intervju kom det fram at Bryne kompetansesenter har byrja å ta i bruk dette kartleggingsverktøyet. Ein måling av deltakarens lesenivå kan gi ein god indikasjon på modulinnplassering, men Kompetanse Noreg understrekjer at resultatane må samanstillast med deltakarens fagkunnskap, utdanningsbakgrunn, alder, motivasjon og progresjon når ein skal bestemme kva modul som passar best. Kompetanse Noreg sitt kartleggingsverktøy er å rekne som eit supplement til andre kartleggingsmetodar. Slik Fylkesmannen forstår det, nyttar Bryne kompetansesenter i hovudsak NAFOs kartleggingsverktøy for å finne ut opplæringsbehovet til deltakarane.

Bryne kompetansesenter har til no innplassert deltakarar på modular ut frå ein kartlegging kor fokuset i hovudsak har vore på søkjaren sine ferdigheiter i norsk språk. Kartlegginga har ikkje vore konkret og systematisk knytte til læreplanen i faget norsk. NAFO sitt kartleggingsverktøy er meint å hjelpe til med å få til tilpassa opplæring. Realkompetansevurdering som metode er grundigare ved at ein i kartlegginga tek utgangspunkt i kompetansemåla i læreplanen, sett i forhold til den vaksne sin opparbeida kompetanse gjennom ulike typar erfaringar. Realkompetansevurdering må vurderast som ein del av kartleggingsfasen før opplæring, gjerne i samanheng med anna kartleggingsverktøy. Slik vil realkompetansevurdering gi ein grundig kartlegging for

innplassering, slik at ein kan avgrense opplæringsbehovet til den vaksne. Ulike kartleggingstestar kan nyttast i kartlegging av søkaren sitt behov og tidlegare opplæring, men det er berre realkompetansevurdering som kan nyttast som metode for å formalisere formell, uformell og ikkje-formell kompetanse. At ein realkompetansevurdering er langt grundigare og meir omfattande enn kartleggingstestar, ser ein mellom anna når Utdanningsdirektoratet i dei nasjonale retningslinene gir som anbefaling at *det i mange tilfeller er nødvendig med meir enn èn fagperson som gjennomfører vurderingen, for å sikre påliteligheten og gjennomføringen av realkompetansevurderingen på et forsvarlig grunnlag*. Bryne kompetansesenter må på bakgrunn av dette informere alle deltakarane om realkompetansevurdering, og det må bli gjennomført ein realkompetansevurdering for alle som ønskjer det. Realkompetansevurdering er eit enkeltvedtak.

Oppstart innan rimeleg tid

Bryne kompetansesenter sitt rutinedokument, som er gjeldande frå 1. august 2018, seier at det er oppstart to gongar årleg. Lovkravet er at søkjarane skal få eit opplæringstilbod innan rimeleg tid. Eit kompetansesenter skal ha tid til å områ seg, men det er for lenge å vente om søknaden til dømes blir utfylt i februar og søkjaren blir beden om å vente til august med å starte opplæringa. Fylkesmannen forstår det slik at Bryne kompetansesenter allereie er i gang med å endre praksis når det gjeld å tilby opplæring så raskt som mogleg etter at kartlegging og enkeltvedtak er på plass.

3 Gjennomføre opplæringa

3.1 Rettslege krav

3.1.1 Gi ordinær opplæring i samsvar med vedtaket og læreplanverket

Tilpasse ordinær opplæring til LK06¹ og den vaksne sitt behov slik vedtaka viser

Eit vedtak om grunnskoleopplæring skal byggje på ei kartlegging av den vaksne sitt behov og ei eventuell realkompetansevurdering. Kommunen må gjennomføre ei opplæring som inneheld dei faga, delar av fag eller grunnleggjande ferdigheiter som vedtaket nemner. Den vaksne skal ikkje gjennomføre opplæring i fag som er godkjende gjennom realkompetansevurdering. Organiseringa av opplæringa og omfanget av opplæringa må òg gjennomførast i samsvar med vedtaket. Dersom vedtak opplyser om at den vaksne skal få særskild språkopplæring, må kommunen òg gjennomføre dette i samsvar med vedtaket.

Innhaldet i opplæringa i fag eller delar av fag må byggje på læreplanmåla i Læreplanverket for Kunnskapsløftet så langt dei passar. Det vil seie at opplæringa må

¹ Utdanningsdirektoratets rettslege krav tar utgangspunkt i grunnskoleopplæring for vaksne, jf. opplæringslova, som forhold seg til Kunnskapsløftet. Fordi Time kommune er med i forsøket med modulstrukturerte læreplanar, er det Kompetanseløftet som gjeld i denne samanhengen.

gjennomførast med dei tilpassingar som følgjer av reglar i lov og forskrift om vaksne, og med eit innhald som er tilpassa livssituasjonen til den vaksne.

Heimel: Opplæringslova §§ 4A-1 og 4A-6, jf. 2-3, forskrift til opplæringslova §§ 1-2 og 4-33a og forvaltningslova § 2.

3.1.2 Gi spesialundervisning i samsvar med vedtaket og IOP

Utarbeide IOP i samsvar med vedtaket og gjennomføre opplæringa i samsvar med dette

Kommunen må gjennomføre spesialundervisninga i samsvar med vedtaket. Kommunen må syte for at det blir utarbeidd ein individuell opplæringsplan (IOP). Vedtaket om spesialundervisning fastset rammene for opplæringa og dermed innhaldet i IOP-en. IOP-en skal vise mål for og innhaldet i spesialundervisninga, og korleis ho skal gjennomførast. Reglane for innhald i opplæringa gjeld så langt dei passar for spesialundervisninga. Måla for opplæringa kan avvike frå kompetansemåla i læreplanane i LK06 dersom vedtaket viser dette. Innhaldet i opplæringa må - både når det gjeld mål og fag eller delar av fag - gjennomførast i samsvar med IOP-en. Læraren må rettleie deltakarane om kva for mål i IOP-en opplæringa er knytt til. Organiseringa av opplæringa og omfanget av opplæringa må òg gjennomførast i samsvar med vedtaket og IOP-en. Det same gjeld eventuelle krav i vedtaket eller generelle krav til personalets kompetanse.

Etter kvart opplæringsår må det utarbeidast ein rapport som gir ei oversikt over den opplæringa deltakaren har fått, og som vurderer utviklinga til deltakaren ut frå måla i IOP-en.

Heimel: Opplæringslova §§ 4A-2, jf. 5-5, forskrift til opplæringslova § 4-1 og forvaltningslova § 2.

3.1.3 Undervegsvurdering for å auke læringsutbyttet til deltakarane

Gjennomføre ei undervegsvurdering som bidreg til at deltakarane kan nå opplæringsmåla

Den vaksne har rett til individuell undervegsvurdering. Undervegsvurderinga skal vere løpande og systematisk gjennom opplæringa og vere ein reiskap i læreprosessen med sikte på fagleg utvikling. Undervegsvurderinga kan både vere skriftleg og munnleg. Kommunen må syte for at læraren rettleier deltakarane om kva for kompetansemål frå læreplanverket opplæringa er knytt til. Lærarane skal òg rettleie deltakarane i kva det blir lagt vekt på i vurderinga i det enkelte faget. Det vil seie at deltakarane skal kjenne til kva som kjenneteiknar ulik grad av kompetanse, og kva det blir lagt vekt på i vurderinga av ein prestasjon.

Læraren må gi deltakarane tilbakemeldingar. Tilbakemeldingane skal vere munnleg eller skriftleg informasjon om kva deltakarane meistrar i faga, og kva dei må gjere for å auke kompetansen sin i det enkelte faget. Slik tilbakemelding og rettleiing skal vere løpande, og skal i tillegg leggast fram i halvårsvurderinga utan karakter. Kommunen må sikre at dette er innhaldet i halvårsvurderinga. Halvårsvurderinga skal ein gi i alle fag midt i opplæringsperioden og på slutten av opplæringsåret i fag som ikkje er avslutta.

Lærarane skal òg syte for å involvere deltakarane i å vurdere eige læringsarbeid. Det gjeld både vurdering av eige arbeid, eigen kompetanse og eiga fagleg utvikling.

Heimel: Opplæringslova § 2-3, jf. § 4A-6 og forskrift til opplæringslova §§ 4-7 og 4-8.

3.1.4 Undervegsvurdering som grunnlag for tilpassa opplæring og spesialundervisning

Vurdere og følgje opp den vaksne sitt utbytte av opplæringa

Kommunen må syte for at utbyttet av opplæringa til kvar enkelt blir vurdert systematisk og løpande som ein del av undervegsvurderinga. Alle deltakarane har rett til tilpassa opplæring. Når utbyttet av opplæringa for ein deltakar ikkje er tilfredsstillande, skal dette følgjast opp. Det må vurderast om tiltak innanfor den ordinære opplæringa kan gi deltakaren eit tilfredsstillande utbyte. Arbeidsmåtar og vurderingspraksis i opplæringa og læringsmiljøet til deltakaren må vurderast i samband med dette. Kommunen må syte for at det er ein innarbeidd framgangsmåte som sikrar at denne vurderinga blir gjort. Når dei har komme fram til eigna tiltak, må kommunen syte for at tiltaka blir sette i verk.

Dersom tiltak innanfor ordinær opplæring framleis ikkje gir tilfredsstillande utbyte, eller det er klart at slike tiltak ikkje vil kunne gi slik effekt, må lærarane vite at den vaksne deltakaren skal vurderast for spesialundervisning. Lærarane skal da melde dette vidare til leiaren for opplæringa. Kommunen må sikre at læraren undervegs i opplæringa vurderer om ein deltakar har behov for spesialundervisning, og at dei gir melding om slikt behov vidare til leiaren av opplæringa.

Heimel: Forskrift til opplæringslova § 4-7, jf. opplæringslova §§ 4A-2 og 5-4.

3.2 Fylkesmannens observasjonar, vurderingar og konklusjonar

Ordinær opplæring i samsvar med vedtaket og læreplanverket

Det er samanheng mellom innhaldet i enkeltvedtaket og den opplæringa som deltakaren får når det gjeld fagleg innhald, omfang og organisering. I intervju blei det informert om at opplæringa som deltakarane får er i tråd med kompetansemåla i forsøkslæreplanane. Dokumentasjon viser derimot at det i varierende grad er slik at lærarane knyt opplæringa til kompetansemåla. Gjennom intervju blei Fylkesmannen kjent med at det i nokre tilfelle er slik at det ikkje blir laga planar (årsplanar eller periodeplanar). I nokre tilfelle er det heller ikkje synleggjort gjennom intervju eller dokumentasjon at det er samsvar mellom kompetansemåla og den opplæringa som blir gitt. Ut frå dette konkluderer Fylkesmannen med at det ikkje er sannsynleggjort at det er samsvar mellom opplæringa som blir gitt og det som læreplanen seier at deltakarane skal ha opplæring i.

Spesialundervisning i samsvar med vedtaket og IOP

Spesialundervisning er berre sett i verk for deltakarar som har behov for opplæring frå synspedagog og frå logoped. Deltakarar som ikkje har eit tilfredsstillande utbytte av opplæringa i modulane har til no ikkje blitt vurdert å kunne ha rett til spesialundervisning, jf. opplæringslova § 4A-2 første ledd. Bryne kompetansesenter har ikkje lagt fram ein rutine for korleis ein skal tenkje når ein vurderer rett til spesialundervisning etter § 4A-2 andre ledd. I intervju kom det fram at nokre vaksne blir

definert å ha behov for opptrening etter helselovgivinga, men det kom ikkje fram at grensegangane mellom helse og opplæring er noko som er diskutert heilskapleg nok verken på Bryne kompetansesenter, i PPT eller på høgare nivå kommunalt. I intervju i september 2018, fekk Fylkesmannen eit notat om rutinar i logopedisaker for vaksne. I notatet kjem det fram at PPT i Time kommune og kommuneleiinga har laga rutinar knytt til logopedisaker, som viser når logopedisakene skal definerast under enten helse- og omsorgstenestelova eller opplæringslova. Fylkesmannen har ikkje fått dokumentasjon som viser at det er utarbeidd rutinar for andre områder knytt til spesialundervisning for vaksne enn logopedi som kan vere aktuelle for både helse- og omsorgstenestelova og opplæringslova.

For deltakarane som får opplæring av synspedagog og logoped er det ikkje utarbeidd sakkunnig vurdering, enkeltvedtak eller IOP. Dokumentasjonen som er lagt fram for tilsynet er ein rapport etter kartlegging av synspedagog og ein rapport etter undervisning av synspedagog.

Undervegsvurdering

Årsplanar og halvårsplanar er som nemnt i bruk i variabel grad blant lærarane. Fylkesmannen har ikkje sett døme på periodeplanar eller dokumentasjon knytt til oppgåver/prosjekt som deltakarane har jobba med. Års- og halvårsplanane viser til kompetansemåla frå læreplanane, men deltakarane får ikkje kjennskap til planane. I intervju kom det fram at deltakarane i varierende grad får kjennskap til kompetansemåla i faga undervegs i opplæringsperioden. I nokre tilfelle er det slik at deltakarane får presentert hovudområda og kompetansemåla i faget ved byrjinga av opplæringsåret, men dei får ikkje i stor nok grad kjennskap til kompetansemåla undervegs i opplæringa. I løpet av opplæringa kan det bli vist til kompetansemåla, til dømes ved at lærar fortel deltakarane om kva som er målet med timen/økta. Det er forståeleg at deltakarane har behov for ein konkretisering av kompetansemåla, men når deltakarane berre blir presentert for forenkla versjonar av kompetansemåla, kan det bli for stor skilnad mellom kompetansemåla i læreplanane og dei måla/læringsmåla som deltakarane i nokre tilfelle faktisk blir presentert for av lærarane. Av den grunn vurderer Fylkesmannen at det ikkje er godt nok synleggjort for deltakarane korleis forholdet er mellom opplæringa dei får og kompetansemåla i læreplanen for fag.

I intervju kom det fram at lærarane ikkje fullt ut rettleiar deltakarane om kva det blir lagt vekt på i vurderinga i det einkilde faget. I nokre tilfelle får deltakarane på modul 3 og 4 utdelt vurderingskriterier, slik at dei skal bli kjend med kva som krevst for å oppnå eit visst resultat. Deltakarane på modul 1 og 2, kor det ikkje blitt gitt vurdering med karakter, får ikkje slik kjennskap til kva læraren legg vekt på i vurderinga. I andre tilfelle får deltakarane ingen kjennskap til korleis læraren tenkjer når ein prøve eller eit anna arbeid skal bli vurdert med eller utan karakter.

I intervju kom det fram at deltakarane får tilbakemeldingar på arbeidet dei gjer. Dei får også rettleiing om kva dei må gjere for å auke kompetansen sin i faget. Det kom derimot fram at desse tilbake- og framovermeldingane ikkje var knytt til kompetansemåla. Svar i Reflex stadfestar vårt inntrykk av at det ikkje blir gitt slik tilbakemelding og rettleiing som er forankra i kompetansemåla. På den måten får ikkje deltakarane nok informasjon om korleis opplæringa dei får er forankra i kompetansemåla. I intervju kom det også fram at deltakarane i for liten grad blir involvert i eige læringsarbeid. Bryne

kompetansesenter bør vurdere ulike måtar å involvere deltakarane på i opplæringa, alt frå å ta del i utvikling av vurderingskriterier til det å vurdere eigne prestasjonar.

Deltakarane får halvårsvurdering utan karakter i form av ein munnleg fagsamtale. Også her er utfordringa at informasjonen deltakarane får ikkje i stor nok grad er knytt til kompetansemåla. Det må komme klarare fram for deltakarane at vurderinga dei får, både med og utan karakter, heng saman med kva kompetansemåla uttrykkjer at dei skal kunne.

I intervju kom det fram at leiinga ved Bryne kompetansesenter ikkje sikrar at lærarane i halvårsvurderinga gir informasjon om deltakarane sin kompetanse i faga, eller gir rettleiing om korleis deltakarane kan auke kompetansen sin. Praksis ved Bryne kompetansesenter er at dette er opp til kvar einskild lærar. Om ein lærar er usikker på korleis dette skal gjerast, er det vanleg å spørje kollegaene. Fordi leiinga ikkje har avklart korleis dette skal bli gjort i praksis, konkluderer Fylkesmannen med at Bryne kompetansesenter ikkje har ein innarbeidd framgangsmåte på dette området.

Vurdering av tilfredsstillande utbytte

Det kom fram at i nokre av klassane, kor det kan vere over 20 deltakarar samla i same klasserom, kan arbeidsprogresjonen mellom deltakarane vere ganske stor. I intervju kom det fram at kompetansesenteret har deltakarar som opplever at dei i nokre fag ikkje heng med fagleg. Når ein deltakar ikkje har eit tilfredsstillande utbytte av opplæringa, blir det ikkje sett i verk tiltak. Svara i Reflex og intervju avdekka at Bryne kompetansesenter ikkje har rutinar for kva som skal gjerast når ein deltakar ikkje har eit tilfredsstillande utbytte av opplæringa.

Det blir ikkje vurdert om deltakarane kan ha rett på spesialundervisning. Bryne kompetansesenter har ikkje ein rutine for når og korleis lærarane skal melde behov for spesialundervisning. Det har til no ikkje vore særleg kontakt mellom Bryne kompetansesenter og PPT i Time kommune. Bryne kompetansesenter har ikkje hatt eit fast møtepunkt kor tilpassa opplæring og spesialundervisning har vore temaet.

4 Skoleeigars forsvarlege system

4.1 Rettslege krav

Kommunen skal ha eit forsvarleg system for å vurdere om krava i opplæringslova med forskrift blir oppfylte. Vidare skal kommunen ha eit forsvarleg system for å følgje opp resultatane frå desse vurderingane. Dette følgjer av opplæringslova § 13-10.

Utforminga og omfanget av systemet kan kommunen bestemme på bakgrunn av lokale forhold, eigne risikovurderingar og organiseringa av kommunen og skolane. For at eit system skal vere forsvarleg, må det vere eigna til å avdekkje forhold som er i strid med lov og forskrift. Systemet må òg sikre at det blir sett i gang tiltak som er tilstrekkelege til å rette opp i slike forhold.

Skaffe seg informasjon

Kommunen må syte for å ha oppdatert kunnskap om eigen praksis innanfor grunnskoleopplæringa for vaksne, slik at kommunen kan vurdere om praksisen oppfyller krava i opplæringslova med forskrifter. Informasjonen som blir henta inn, må vere relevant og dekkjande for krava i regelverket på det området som skal vurderast.

Vurdere praksis opp mot regelverket

Kommunen må bruke informasjonen han hentar inn om skolane sin praksis, til å vurdere om praksisen er i samsvar med opplæringslova med forskrift. Kommunen må vite kva for krav regelverket stiller til dei på ulike område, og må ha ei riktig forståing av krava. Dette betyr at kommunen må skaffe seg tilstrekkeleg regelverkskompetanse.

Syte for varige endringar når praksis bryt med regelverket

Kommunen må setje i verk eigna tiltak for å rette opp skolane sin praksis når praksis ikkje er i samsvar med regelverket. For at tiltak skal vere eigna og gi varig endring, må dei vere innretta slik at dei bidreg til at brotet ikkje skjer på nytt. Ei årsak til brot på regelverket kan vere at dei som gjennomfører eller forvaltar grunnskoleopplæringa, ikkje har tilstrekkeleg kunnskap om regelverket. Ei anna årsak kan vere at dei manglar kompetanse i å bruke regelverket i praksis. Kommunen må i slike tilfelle vurdere og eventuelt setje i verk tiltak for å auke kunnskapen eller å auke kompetansen.

Vidare må kommunen følgje opp at tiltaka faktisk fører til ein endra praksis i samsvar med krava i regelverket, slik at endringane blir reelle og varige. Dette betyr at kommunen både må hente inn informasjon om at tiltak blir sette i verkt, og at dei verkar i samsvar med intensjonen. Kommunen må følgje opp heilt til praksis på det gjeldande området er blitt i samsvar med opplæringslova med forskrifter.

Hente inn tilstrekkeleg informasjon ofte nok til å vurdere og følgje opp praksis

Kommunen må hente inn nok informasjon for på ein forsvarleg måte å kunne vurdere om praksis er i samsvar med regelverket. Vidare må kommunen òg hente inn nok informasjon til å kunne følgje opp at tiltaka har gitt reelle endringar. Kva som er tilstrekkeleg informasjon, vil avhenge av kva for funn kommunen gjer i dei ulike fasane av informasjonsinnhentinga. Dette krev at kommunen har et minimum av informasjon frå alle områda som er regulerte av regelverket. Dersom innhenta informasjon indikerer at praksis ikkje er i samsvar med regelverket, må kommunen skaffe seg meir informasjon for å få avklart dette.

Kommunen må jamleg hente inn og vurdere informasjon om praksis. For å ha eit effektiv system som er treffsikkert og hentar inn tilstrekkeleg informasjon ofte nok, må kommunen gjere gode vurderingar av risiko. Område der kommunen tidlegare har sett at det har vore brot på regelverket, kan indikere høg risiko. Det same gjeld område der kommunen har utarbeidd få retningslinjer for skolane sin praksis, eller har hatt få tiltak for å auke kompetansen i forståing og bruk av regelverket. Kommunen må òg i sine vurderingar leggje stor vekt på kontroll av område der manglande etterleving av regelverket kan få store konsekvensar for elevane. Basert på slike avvegingar av sannsyn og konsekvens må kommunen ta stilling til kor ofte og kor omfattande kommunen skal kontrollere skolane sin praksis på ulike område. Dersom brot på

regelverket skjer over lang tid utan å bli avdekt og følgt opp av kommunen, vil ikkje risikovurderingane og systemet til kommunen vere forsvarlege.

Å ha eit system betyr at kommunen må arbeide systematisk og kunne dokumentere og grunngi dei val og prioriteringar som kommunen har gjort.

4.2 Fylkesmannens observasjonar, vurderingar og konklusjonar

I førebels tilsynsrapport vurderte og konkluderte Fylkesmannen med at Time kommune ikkje har eit forsvarleg system knytt til praksisen ved Bryne kompetansesenter. Fylkesmannen baserte seg på at Time kommune ikkje hadde dokumentert at kontakten mellom etaten og Bryne kompetansesenter hadde vore formalisert med faste møte. Fylkesmannen hadde ikkje mottoke møtereferat eller nokon form for dokumentasjon som kunne vise kva slags oppfølging som var gjort. I Reflex har fleire informantar opplyst oss om at møta har vore mellom skoleeigar og leiinga ved Bryne kompetansesenter, utan at det har blitt spesifisert kven som har vore involvert frå skoleeigar si side. I intervju har Fylkesmannen fått informasjon om at kontakten har vore med rådgivar ved etatskontoret. Etter førebels tilsynsrapport har Time kommune informert om at også fagsjef skule har teke del i systemarbeidet opp mot Bryne kompetansesenter.

Time kommune har i sitt svar på førebels tilsynsrapport, datert 5. november 2018, kommentert Fylkesmannen sine pålegg knytt til kommunen sitt forsvarlege system. Time kommune viser til *jamlege møter med ein frekvens på ein gong i månaden der tematikken har omhandla mellom anna innhald, organisering og formale krav knytt til lovverk og vedtak tilhøyrande dei tre avdelingane ved BKS. Desse har lege som innkalling i outlooken, og ikkje som eige årshjul i eit dokument. Det har i tillegg vore fleire møter ut over dette for modellering og rettleiing knytt til konkret utforming av vedtak og gjennomføring av realkompetansevurdering.*

Fylkesmannen har ikkje vore i tvil om at det har funne stad møter mellom skoleeigar og leiinga ved Bryne kompetansesenter. Utfordringa er derimot at kommunen ikkje har synleggjort for Fylkesmannen gjennom dokumentasjon at kommunen har eit forsvarleg system for å vurdere om lovkrava blir oppfylte. Det er ikkje tilstrekkeleg at kommunen gir ein kort skriftleg framstilling av eit § 13-10-system. Fylkesmannen treng dokumentasjon i form av til dømes møtereferat, vedtak som er endra på etter innspel frå skoleeigar, for å kunne slå fast at kommunens forsvarlege system er i bruk og at det verkar. Ut frå dette held Fylkesmannen fast på konklusjonen som er at Time kommune ikkje har eit forsvarleg system knytt til praksisen ved Bryne kompetansesenter.

Etatskontoret har laga eit rutinedokument som skal bidra til eit forsvarleg system når det gjeld arbeidet med vaksenopplæring. Rutinedokumentet har etter Fylkesmannens vurdering ein tidsplan som gir ein god oversikt over kva som skal gjerast når. Versjonen som er gjeldande frå 1. august 2018 ber preg av å vere uferdig, men er eit godt utgangspunkt for det vidare arbeidet for å få til god kvalitet i arbeidet med vaksenopplæring. Rutinedokumentet har ein avgrensing ved at det berre er definert å gjelde opplæringslova § 4A-1. Med denne avgrensinga mister kommunen samanhengen mellom ordinær opplæring etter § 4A-1 og opplæring som er definert som

spesialundervisning etter § 4A-2. Rutinedokumentet tek ikkje opp andre aktuelle lovkrav i kapittel 4A.

5 Frist for retting av brot på regelverket

Fylkesmannen har i kapitla 2, 3 og 4 konstatert brot på regelverket. I denne tilsynsrapporten får Time kommune ein frist til å rette brota på regelverket, jf. kommunelova § 60 d.

Frist for retting er **14. juni 2019**. Skoleeigar må innan denne datoen sende Fylkesmannen ein erklæring om at brota på regelverket er retta og ei redegjersle med vedlagt relevant dokumentasjon som viser korleis brota er retta.

Om brot på regelverket ikkje blir retta innan den fastsette fristen, vil Fylkesmannen vedta pålegg om retting. Eit eventuelt pålegg om retting vil ha status som vedtak og vil kunne påklagast, jf. forvaltningslova kapittel VI. Utdanningsdirektoratet er klageinstans.

Time kommune har rett til innsyn i dokumenta i saka, jf. forvaltningslova § 18.

Følgjande pålegg er aktuelle å vedta etter utløpet av rettefristen i denne tilsynsrapporten:

Rettleiing og handsaming av søknader

1. **Rettleie og vurdere rettar** – Time kommune må sørge for å gi rettleiing om og vurdere om søkjarar har rett til grunnskoleopplæring for vaksne, jf. opplæringslova §§ 4A-1 og 4A-2 og forvaltningslova § 11. Time kommune må i samband med dette sjå til at Bryne kompetansesenter:

- a. gir alle som tek kontakt nødvendig rettleiing om retten til grunnskoleopplæring og realkompetansevurdering.
- b. før enkeltvedtak kontrollerer om søkjarane treng grunnskoleopplæring ved å leggje vekt på søkjaren sitt opplevde behov.
- c. før enkeltvedtak kontrollerer om søkjarane treng grunnskoleopplæring ved å leggje vekt på ein kartlegging av om tidlegare opplæring var likeverdig og er tilfredsstillande ut frå dagens krav.
- d. før enkeltvedtak kontrollerer om søkjarane treng grunnskoleopplæring ved å legge vekt på sakkunnig vurdering av behov for spesialundervisning når dette ligg føre.

2. **Kartlegging og rettleiing** – Time kommune må sørge for å innhente informasjon for å tilpasse opplæringstilbodet til den vaksne sitt behov, jf. opplæringslova §§ 4A-1, 4A-2 og 4A-8, jf. § 5-3. Time kommune må i samband med dette sjå til at Bryne kompetansesenter:

- a. gir alle søkjarar som har rett til grunnskoleopplæring, kartlegging i kva fag eller ferdigheiter dei har behov for opplæring i.

b. for alle søkjarar som har rett til grunnskoleopplæring, gjennomfører kartlegging av behov for særskild språkopplæring.

c. for alle søkjarar som har rett til grunnskoleopplæring, gjennomfører kartlegging av behov for spesialundervisning.

d. sørge for at alle søkjarar med rett til grunnskoleopplæring får nødvendig rådgiving for å sjå kva tilbod som passar for søkjaren sin situasjon.

Kommunen må også sjå til at PPT i Time kommune:

e. ved behov for spesialundervisning, utarbeidar ein sakkunnig vurdering av kva slags opplæringstilbod som bør gis.

3. Vedtak om rett og innhald – Time kommune må sørge for å fatte enkeltvedtak som oppfyller søkjaren sin rett til opplæring som er tilpassa sitt behov, jf. opplæringslova §§ 4A-1, 4A-2, 5-3, jf. forvaltningslova §§ 2, 23 og 24. Time kommune må i samband med dette sjå til at Bryne kompetansesenter:

a. fattar enkeltvedtak utan ugrunna opphald etter at søknad er motteken.

b. fattar enkeltvedtak om rett til spesialundervisning for dei som har behov for det, og som tek stilling til kva slags kompetanse undervisningspersonlet må ha ved spesialundervisning.

c. fattar enkeltvedtak som inneheld rett til særskild språkopplæring for dei som har behov for det.

d. grunngi enkeltvedtak som avviker frå sakkunnig vurdering, med å vise kvifor den vaksne likevel kan få eit forsvarleg utbytte av opplæringa.

e. fatte enkeltvedtak som inneheld eit opplæringstilbod som er tilpassa den vaksne sitt behov slik at den vaksne kan få eit tilfredsstillande utbytte av opplæringa.

4. Realkompetansevurdering – Time kommune må sørge for å tilby, gjennomføre, dokumentere og fatte vedtak ved realkompetansevurdering, jf. opplæringslova § 4A-1, forskrift til opplæringslova §§ 4-13 og 4-33a, jf. forvaltningslova §§ 2, 11a, 17 og 23. Time kommune må i samband med dette sjå til at Bryne kompetansesenter:

a. gjennomfører realkompetansevurdering for søkjarar som har rett til grunnskoleopplæring, om søkjaren ønskjer det.

b. gjennomfører realkompetansevurdering utan ugrunna opphald.

c. fattar enkeltvedtak for alle som får vurdert sin realkompetanse, både for dei som får godkjent heile fag og delar av fag.

d. utstedar kompetansebevis for dei som har fått godkjent realkompetanse.

5. Generelle krav til enkeltvedtak – Time kommune må sørge for at saksbehandlinga ved enkeltvedtak som gjeld grunnskoleopplæring, oppfyller forvaltningslova sine krav til enkeltvedtak, jf. forvaltningslova §§ 24, 25 og 27. Time kommune må i samband med dette sjå til at Bryne kompetansesenter:

a. skriv enkeltvedtak kor det går fram kva slags faktiske forhold det er lagt vekt på.

b. sine enkeltvedtak inneheld retten til å sjå dokumenta i saka.

6. Setje i gang innan rimeleg tid – Time kommune må sørge for å gi opplæring til alle som oppfyller vilkåra for rett til grunnskoleopplæring, jf. opplæringslova §§ 4A-1 og 4A-2. Time kommune må i samband med det sjå til at Bryne kompetansesenter:

a. sett i gang grunnskoleopplæringa innan rimeleg tid etter vedtak om rett til grunnskoleopplæring.

Gjennomføre opplæringa

7. Opplæring i samsvar med vedtak og LK06/læreplanane i Kompetanseløftet – Time kommune må sørge for at deltakarane får tilpassa opplæring i samsvar med vedtaket og læreplanverket, jf. opplæringslova §§ 4A-1, 4A-2, 4A-5 og 4A-6. Time kommune må i samband med dette sjå til at Bryne kompetansesenter:

a. gir deltakarane ein opplæring som er knytt til mål i læreplanverket.

8. Frå vedtak til IOP til opplæring – Time kommune må sørge for at spesialundervisninga blir planlagt og gjennomført i samsvar med vedtaket, at den blir oppsummert og vurdert årleg og at deltakaren kjenner måla for opplæringa, jf. opplæringslova §§ 4A-2 og 5-5 og forskrift til opplæringslova § 4-1. Time kommune må i samband med dette sjå til at Bryne kompetansesenter:

a. gir deltakare med spesialundervisning ein IOP som viser mål og innhald i opplæringa, og korleis den skal gjennomførast.

b. gir deltakarar med spesialundervisning opplæring som er i samsvar med enkeltvedtaket når det gjeld innhald, organisering, omfang og kompetansekrav for personalet som skal gjennomføre opplæringa.

c. rettleiar deltakarane om kva mål i IOP opplæringa er knytt til.

d. utarbeider ein årsrapport for deltakarar som får spesialundervisning.

9. Krav til undervegsvurdering – Time kommune må sørge for at den individuelle undervegsvurderingane bidreg til at deltakarane får realisert sine moglegheiter til å nå måla for opplæringa, jf. opplæringslova § 4A-6, jf. 2-3 og 5-5 og forskrift til opplæringslova §§ 4-7, 4-8 og 4-9. Time kommune må i samband med dette sjå til at Bryne kompetansesenter:

a. gir deltakarane rettleiing om kva for nokre kompetansemål som opplæringa er knytt til.

b. gir deltakarane rettleiing i kva det blir lagt vekt på i vurderingane i det einskilde faget.

c. gir deltakarane tilbakemeldingar på kva dei får til i faga.

d. gir deltakarane rettleiing om kva dei må gjere for å auke kompetansen sin i det einskilde faget.

e. involverer deltakarane i eige læringsarbeid.

f. gir deltakarane halvårsvurdering utan karakter midt i opplæringsperioden i alle fag og på slutten av opplæringsåret i fag som ikkje er avslutta.

g. sikrar at lærarane i halvårsvurderinga gir informasjon om deltakaren si kompetanse i faget og gir rettleiing om korleis deltakarane kan auke kompetansen sin.

10. Tilpassa opplæring og spesialundervisning – Time kommune må sørge for at den einskilde deltakar sitt utbytte av opplæringa blir systematisk vurdert og følgt opp, jf. forskrift til opplæringslova § 4-7, jf. opplæringslova § 4A-2, jf. 5-4. Time kommune må i samband med dette sørge for at Bryne kompetansesenter:

a. sikrar at det for deltakarar som ikkje får tilfredsstillande utbytte av opplæringa, blir gjennomført vurdering av arbeidsmåtar, vurderingspraksis og læringsmiljøet.

b. gjennomfører tiltak i dei tilfella kor det blir avdekket at deltakarar ikkje har tilfredsstillande utbytte av opplæringa.

c. sikrar at lærarane vurderer om deltakaren har behov for spesialundervisning, og meldar behov for spesialundervisning til leiinga.

Skoleeigars forsvarlege system

11. Forsvarleg system knytt til rettleiing og behandling av søknader – Time kommune må sørge for å ha eit forsvarleg system for å vurdere og følgje opp at rettleiing og behandling av søknader som gjeld grunnskoleopplæring for vaksne, er i samsvar med krava i regelverket, jf. opplæringslova § 13-10. Time kommune må i samband med dette:

a. skaffe seg informasjon om korleis rettleiing blir gitt og korleis vurdering av rett blir gjort, korleis kartlegging av opplæringsbehov blir gjort, korleis vurdering av realkompetanse blir gjennomført og dokumentert, innhaldet i enkeltvedtaka, og kor raskt opplæringa blir satt i gang.

b. bruke informasjonen til å vurdere om rettleiing og behandlinga av søknader er i samsvar med regelverket.

c. bruke desse vurderingane til å sørge for å gjere om på praksis slik at rettleiing og behandling av søknader blir i samsvar med regelverket.

d. følgje opp at ny praksis blir innarbeidd.

e. innhente tilstrekkeleg informasjon ofte nok til å vurdere og følgje opp praksis som ikkje er i samsvar med regelverket.

12. Forsvarleg system knytt til gjennomføring av opplæringa – Time kommune må sørge for å ha eit forsvarleg system for å vurdere og følgje opp at gjennomføringa av grunnskoleopplæringa for vaksne er i samsvar med krava i regelverket, jf. opplæringslova § 13-10. Time kommune må i samband med dette:

a. skaffe seg informasjon om korleis opplæringa blir tilpassa dei vaksne deltakarane i samsvar med vedtaka og læreplanane, korleis IOP-ane blir utforma og opplæringa blir tilpassa desse, og korleis undervegsvurdering for deltakarane blir gjennomført.

- b. bruke denne informasjonen til å vurdere om gjennomføringa av opplæringa er i samsvar med regelverket.
- c. bruke desse vurderingane til å sørge for ein ny praksis slik at gjennomføringa av opplæringa er i samsvar med regelverket.
- d. følgje opp at ny praksis blir innarbeidd.
- e. innhente tilstrekkeleg informasjon ofte nok til å vurdere og følgje opp praksis som ikkje er i samsvar med regelverket.

Sturle Holmen (tilsynsleiar)

Gro Sevheim

Malene Hassel Sørensen

Vedlegg: Liste over dokumentasjon

- Delegeringsreglement.
- Interkommunal avtale mellom Time, Klepp og Hå kommune, datert 5. september 2017.
- *Rett til grunnskoleopplæring for vaksne. Rutinar i samband med opplæringslova § 4a-1*, datert 8. mai 2018.
- *PU-tid skuleåret 2018/19*.
- Mal for vurdering av realkompetanse.
- Mal for kartlegging: *Kartlegging av eleven sin kompetanse*.
- Eitt enkeltvedtak om rett til opplæring i norsk og samfunnskunnskap, jf. introduksjonslova.
- Fire enkeltvedtak om rett etter § 4A-1
- Eitt avslag på søknad om rett til grunnskole for vaksne.
- Fem referat frå deltakarsamtale.
- Fem halvårsvurderingar med karakter.
- Informasjon om kompetansemål gitt til deltakarar på Google Classroom.
- Tre kompetansebevis.
- Ein sakkunnig vurdering frå PPT i Time kommune, datert 3. april 2018.
- Eit notat frå Bryne kompetansesenter om søkjaren som blei utreia av PPT i Time kommune, datert 21. september 2018.
- Rapport etter kartlegging av synspedagog.
- Rapport etter undervisning av synspedagog.
- Timeplanar.
- Dokument med oversikt over fordeling av timar og fag på modulane.
- Søknadsskjema grunnskole for vaksne, henta frå Bryne kompetansesenter si heimeside 30. august 2018.
- Notat om rutinar i logopedisaker for vaksne i Time kommune, datert 15. juni 2018.
- Timeplan M1A, hausten 2018.
- Tabell med oversikt over timar og fag fordelt på modul.
- Svar frå Time kommune på førebels tilsynsrapport, datert 5. november 2018.

Det vart gjennomført intervju ved Bryne kompetansesenter 18. og 19. september 2018.

Det var intervju med:

- Kommunalsjef oppvekst
- Rektor
- Assisterande rektor
- Inspektør
- Tre lærarar
- Tre deltakarar